

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος LLB-347	Τίτλος Μαθήματος Πολιτειολογία	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6
Προαπαιτούμενα Μαθήματα Δ/Υ	Τμήμα Νομική	Εξάμηνο Χειμερινό ή Εαρινό
Τύπος Μαθήματος Επιλογής	Γνωστικό Πεδίο Πολιτειολογία (Πολιτική Θεωρία, Πολιτική Επιστήμη, Δημόσιο Δίκαιο)	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών 1 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ Κων/νος Στρατηλάτης	Έτος Σπουδών 3 ^ο ή 4 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συναπαιτούμενα Μαθήματα Δ/Υ

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να οριοθετήσει το επιστημολογικό αντικείμενο της πολιτειολογίας.
- Να ορίσει και αναλύσει τις κομβικές έννοιες της πολιτειολογίας (κράτος, πολιτεία και πολιτεύματα, μορφές κράτους, πολιτικό σύστημα, πολιτική εξουσία, κυριαρχία, λαός, επικράτεια, συνταγματισμός, αντιπρόσωπευσης κ.λπ.)
- Να παράσχει βασικές γνώσεις γύρω από τη φύση και την καταγωγή του κρατικού φαινομένου.
- Να θέσει το πρόβλημα των μορφών και της θεμελίωσης της πολιτικής εξουσίας.
- Να αναλύσει την προέλευση, την ιστορική εξέλιξη και τα συστατικά στοιχεία του συνταγματικού κράτους, θέτοντας καίριους άξονες προβληματισμούς, όπως αυτός που σχετίζεται με την πολιτική αντιπροσώπευση.
- Να αναλύσει τα διαφορετικά συστήματα κυβέρνησης του συνταγματικού κράτους.
- Να μεταδώσει γνώσεις γύρω από το κράτος έκτακτης ανάγκης και το κράτος του υπαρκτού σοσιαλισμού.

- Να θέσει το προβληματισμό γύρω από την μετεξέλιξη και τις τάσεις υπέρβασης του κρατικού φαινομένου.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν τις έννοιες του κράτους, της πολιτείας και του πολιτεύματος, του συστήματος κυβέρνησης και του πολιτικού συστήματος.
2. Παραθέτουν τις θεωρίες για τη φύση του κράτους.
3. Αναλύουν τα συστατικά στοιχεία του κράτους και την έννοια του καθενός.
4. Αναπαράγουν την κλασική τριπλή διάκριση των πολιτευμάτων.
5. Κατανοούν το φαινόμενο και τους βασικούς άξονες ανάπτυξης και εξέλιξης του συνταγματισμού.
6. Συζητούν το πρόβλημα της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.
7. Διακρίνουν και αναλύουν τα διαφορετικά συστήματα κυβέρνησης του συνταγματικού κράτους.
8. Διαθέτουν βασικές γνώσεις για το κράτος έκτακτης ανάγκης, για τα δικτατορικά καθεστώτα και για το κράτος του υπαρκτού σοσιαλισμού.
9. Γνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες της τάσης υπέρβασης του κρατικού φαινομένου στα τέλη του 20^{ου} και στις αρχές του 21^{ου} αιώνα.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

1. Ο επιστημολογικός τόπος και το αντικείμενο της πολιτειολογίας: Κράτος, Πολιτεία και Πολίτευμα – Εννοιολογικές διευκρινίσεις – Οι έννοιες του πολιτικού καθεστώτος και του πολιτικού συστήματος.
2. Θεωρίες για τη φύση του κράτους (το κράτος ως κοινότητα ανθρώπων, ως φυσικό πρόσωπο, ως κοινωνική σχέση, ως έννομη τάξη, ως μηχανισμός ή όργανο, ως μύθο, ως κοινωνικός οργανισμός) – Οι θεωρίες του Κοινωνικού Συμβολαίου.
3. Η καταγωγή του κράτους: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ιστορικά δεδομένα – Η γένεση του σύγχρονου κράτους στη νεωτερικότητα – Η μετεξέλιξη και η παγκόσμια εξάπλωση του κρατικού φαινομένου - Ο ρόλος της οργανωμένης βίας.
4. Τα στοιχεία του κράτους I: Λαός, πληθυσμός και κοινωνία, έθνος και εθνότητα, ιθαγένεια – Ο χώρος ως επικράτεια.
5. Τα στοιχεία του κράτους II: Η ιδιαίτερη φύση της κρατικής εξουσίας – Πηγές εξουσίας – Η κρατική κυριαρχία – Ενώσεις και σύνδεσμοι κρατών.
6. Μορφές κράτους, πολιτεύματα και συστήματα κυβέρνησης – Η έννοια του πολιτεύματος και η

σχέση του πολιτεύματος με το κράτος – Η κλασική τριπλή διάκριση των πολιτευμάτων – Το μοναρχικό, το ολιγαρχικό και το δημοκρατικό πολίτευμα.

7. Το συνταγματικό κράτος I: Προσυνταγματικά στάδια θέσμισης – Κινητήριες δυνάμεις του συνταγματισμού στη νεωτερικότητα – Τυπικό Σύνταγμα και συνταγματισμός – Οι εθνικές ταυτότητες του συνταγματισμού.

8. Το συνταγματικό κράτος II: Σύνταγμα και αντιπροσώπευση – Η «δημοκρατική κόπωση» - Εγγενείς πολιτικοί και οργανωτικοί περιορισμοί της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

9. Το συνταγματικό κράτος III: Μορφές κυβέρνησης στο συνταγματικό κράτος – Το κοινοβουλευτικό, το προεδρικό και το ημιπροεδρικό σύστημα.

10. Το κράτος έκτακτης ανάγκης: Τυπολογία των δικτατοριών – Σχέση με απολυταρχικό κράτος – Το βοναπαρτικό κράτος – Στρατιωτικές δικτατορίες στον 20 αιώνα.

11. Το κράτος του υπαρκτού σοσιαλισμού: Η μαρξιστική-λενινιστική θεωρία για το κράτος – Το σοβιετικό πρωτότυπο – Η «περεστρόϊκα» και η κατάρρευση της ΕΣΣΔ – Η κινεζική παραλλαγή.

12. Τάσεις μετεξέλιξης και υπέρβασης του κράτους: Οι παράγοντες της κρίσης του κρατικού φαινομένου – Παγκοσμιοποίηση, διεθνείς οργανισμοί και υπερ-εθνικές τάσεις – «Παγκόσμιος συνταγματισμός».

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, συμμετοχή φοιτητών και συζήτηση

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Τελικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις, συμμετοχή φοιτητών

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Πολιτειολογία: Το κράτος ως μορφή οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών	Κώστας Χ. Χρυσόγονος	Σάκκουλας Α.Ε.	2016	978-960-568-439-6
Τι είναι Πολίτευμα	Αντώνης Μανιτάκης	Σαββάλας	2009	978-960-449-517-7

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Πολιτεία	Δημήτρης Θ. Τσάτσος	Γαβρηλίδης	2010	978-960-336-497-9
Τι είναι Κράτος	Αντώνης Μανιτάκης	Σαββάλας	2007	978-960-449-516-0
Κράτος δικαίου και πολιτική: Πολιτειολογικές θεωρίες 1900-1940	Γιώργος Πάσχος	Ο Πολίτης	1991	
Θεωρίες της Πολιτικής και του Κράτους: Hobbes, Locke, Rousseau, Kant, Hegel	Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα – Μανόλης Αγγελίδης, Θανάσης Γκιούρας (μτφ. – εισ.)	Σαββάλας	2005	960-423-864-7
Θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου από τον Γκρότιους στον Ρουσσώ	Άρης Στυλιανού	Πόλις	2006	960-435-093-5